

►► Ένα μοντέλο επιχειρηματικότητας, το οποίο θα επικεντρώνεται κυρίως στην εξωστρέφεια και στην έρευνα, είναι αναγκαίο από την πλευρά του κράτους, προκειμένου να μπορέσουμε να γυρίσουμε σελίδα και να μιλάμε για ανάπτυξη. Αυτό θα υλοποιηθεί τόσο με την άρση όλων των αντικινήτρων για τις επιχειρήσεις, όσο και με την χάραξη μιας εθνικής στρατηγικής για την επιχειρηματικότητα, η οποία θα εστιάζεται στρατηγικά στους κλάδους που έχουν εξαγωγικές προοπτικές.
Η πρόταση που νέφτει στο τραπέζι, προέρχεται από

τον κ. **Βασίλειο Κάτσο** πρόεδρο της αμιγούς ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας **Pharmathen**, η οποία πριν δύο περίπου εβδομάδες έλαβε το πρώτο βραβείο βιομηχανίας στο **Greek Exports Awards**. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Pharmathen αποτελεί μία από τις κορυφαίες εταιρείες έρευνας και ανάπτυξης στην Ευρώπη σήμερα, επενδύοντας ετησίως περισσότερα από 20 εκατομμύρια ευρώ, γεγονός που την κατατάσσει στην 42η θέση ανάμεσα σε 4.500 ερευνητικές φαρμακοβιομηχανίες από όλη την Ευρώπη, σύμφωνα με τα στοιχεία της **Ευρωπαϊκής Επιτροπής**.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΑΤΣΟΣ, πρόεδρος Pharmathen

Η έρευνα αποτελεί οξυγόνο για τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις

Στην συνέντευξη που ακολουθεί, ο κ. Κάτσο αναλύει την στρατηγική που ακολούθησε η εταιρεία όλα αυτά τα χρόνια, σημειώνοντας ότι «τελικά δεν υπάρχει μυστική συνταγή για την ανάπτυξη, αλλά περισσότερο μία φιλοσοφία η οποία διαπερνά όλη την εταιρεία και φυσικά το στρατηγικό δόγμα των 3 E, δηλαδή Έρευνα, Εξαγωγές, Επενδύσεις, που ακολούθησε πιστά η διοίκηση και οι εργαζόμενοι της Pharmathen».

Αναφέρεται ακόμη στην καινούρια επιχειρηματική πρόκληση της εταιρείας, που είναι η αντιπροσώπευση τριών brand names, εισβάλλοντας έτσι... «ειρηνικά» στον χώρο του φαρμακείου, με συσταζιδικούς τους φαρμακοποιούς, μιλάει για τις αγορές της Κίνας και της Ιορδανίας που άνοιξε πρόσφατα, για την καινοτομία και την έρευνα, «που αποτελεί το «οξυγόνο» για μία φαρμακευτική επιχείρηση» αλλά και για τους μελλοντικούς στόχους, που περιλαμβάνουν την περαιτέρω ενίσχυση της Pharmathen με νέα προϊόντα και υπηρεσίες, τον εμπλουτισμό των δραστηριοτήτων προς νέες καινοτόμες τεχνολογίες, καθώς και για την άσκηση ενόσθηκα δεινολογικού επιχειρείν, που προσθέτει προστιθέμενη αξία, όχι μόνο στην εταιρεία αλλά και στην ίδια την χώρα.

Αναφορικά με την βιωσιμότητα της ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας, ο κ. Κάτσο σημειώνει ότι πρέπει να βρεθούν τρόποι ώστε το κράτος όχι μόνο να άρει τα τόσα αντικίνητρα, αλλά και να στηριχτούν έμπρακτα οι ελληνικές φαρμακευτικές επιχειρήσεις και οι δραστηριότητές τους. Το πλήρες κείμενο της συνέντευξης έχει ως εξής:

► **Κύριε Κάτσο, οι συνεχείς βραβεύσεις και διακρίσεις που λαμβάνετε - μόλις πριν μερικές ημέρες βραβευθήκατε με το πρώτο βραβείο Βιομηχανίας στο Greek Exports Awards- καταδεικνύουν ένα γεγονός: Ότι τίποτα δεν είναι τυχαίο και ότι προφανώς έχετε βρει το μυστικό της επιτυχίας. Θα θέλατε να το μοιραστείτε μαζί μας; Επίσης, σε μία τόσο πιεσμένη οικονομικά και κοινωνικά εποχή, όπου η ανάπτυξη αποτελεί το μεγάλο ζητούμενο, όλοι όμως επικεντρώνονται στο κόστος, πείτε μας πώς μπορεί να έρθει η ανάπτυξη και τι**

μπορούν να κάνουν οι ίδιες οι επιχειρήσεις για να την κατακτήσουν;

Το «μυστικό» της επιτυχίας είναι ότι δεν υπάρχει κάποιο «μυστικό», ή κρυφή συνταγή. Εμείς στηριχθήκαμε στο στρατηγικό δόγμα των 3 E, Έρευνα, Εξαγωγές, Επενδύσεις, και την στρατηγική αυτή ακολούθησε πιστά από το 2000 με συνέπεια και συνέχεια. Επενδύουμε λοιπόν στην έρευνα προκειμένου να προάγουμε την καινοτομία, και κατά συνέπεια την ανταγωνιστικότητα των φαρμακευτικών μας προϊόντων. Επενδύουμε στην επέκταση των διεθνών δικτύων μας, στις παραγωγικές μας υποδομές, στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας μας μέσω της καθετοποίησης. Και κυρίως, επανεπενδύουμε διαρκώς τα κέρδη μας με στόχο να καταστήσουμε την Pharmathen μια από τις κορυφαίες φαρμακευτικές βιομηχανίες στον κόσμο. Στη Pharmathen βλέπουμε μπροστά στο μέλλον, σχεδιάζοντας τις αναπτυξιακές μας κινήσεις μέσα από τις ευκαιρίες που διαβλέπου-

με στην αγορά. Σχεδιάζοντας και υπολογίζοντας προσεκτικά σε όλη τη διάρκεια της δραστηριοποίησής μας, καταφέραμε να έχουμε παρουσία σε περισσότερες από 85 χώρες, κατέχοντας

περίπου το 1% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών, ενώ συνεργαζόμαστε με 200 από τις μεγαλύτερες φαρμακευτικές εταιρείες παγκοσμίως. Μέσα από αυτή μας την πορεία, έχουμε καταφέρει να γίνει η Pharmathen μία ελληνική πολυεθνική φαρμακευτική βιομηχανία. Για να μπορέσουμε λοιπόν να γυρίσουμε σελίδα και να μιλάμε για ανάπτυξη, είναι απαραίτητο το κράτος να προωθησει εμπράκτως ένα τέτοιο μοντέλο επιχειρηματικότητας, που να επικεντρώνεται κυρίως στην εξωστρέφεια και στην έρευνα. Και αυτό θα γίνει και με την άρση όλων των αντικινήτρων για τις επιχειρήσεις, αλλά και με την χάραξη μιας εθνικής στρατηγικής επιχειρηματικότητας, η οποία θα εστιάζεται στρατηγικά στους κλάδους αυτούς που έχουν εξαγωγικές προοπτικές.

► **Τι σηματοδοτεί η τελευταία σας στρατηγική, να επενδύσετε στον χώρο του φαρμακείου επιλέγοντας να αντιπροσωπεύσετε τρεις σημαντικές διεθνείς μάρκες, τις Nuxe, Bioderma και Gum; Πόσο εκτιμάτε ότι θα αυξηθεί ο τζίρος σας από την πολιτική αυτή;**

Είναι ένας ακόμη δρόμος στο «ταξίδι» της Pharmathen, στο οποίο επιλέξαμε ως συσταζιδικούς τους φαρμακοποιούς. Νιώθουμε ότι επιστρέφουμε έτσι στο χώρο όπου γεννήθηκε η εταιρεία μας, πριν από 50 χρόνια: Στο φαρμακείο. Για να είναι υγιής μία επιχείρηση, πρέπει να διαβλέπει ευκαιρίες, να είναι ευέλικτη και να κάνει νέες συνεργασίες. Είδαμε την ευκαιρία και αποφασίσαμε να μοιραστήσουμε τις δυνατότητες ανάπτυξης που παρέχει, με έναν από τους παλαιότερους εταίρους μας: τους φαρμακοποιούς, οι οποίοι βλέπουν το φαρμακείο τους να αλλάζει, προκειμένου να ανταποκριθεί στις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες του ασθενούς και του καταλωτή. Η στρατηγική μας λοιπόν είναι να είμαστε κοντά στον έλληνα φαρμακοποιό, αρχικά με τις μάρκες που αναφέρατε και σύντομα και με νέες συνεργασίες, δημιουργώντας μακροχρόνιες και αμοιβαία επωφελείς συνεργίες, που μπορούν δώσουν προοπτική ανάπτυξης στο νέο τοπίο που διαμορφώνεται. Διότι η νέα αυτή δραστηριότητα, δεν εστιάζει απλά στο κέρδος, αλλά στο όφελος όλων των συμμετεχόντων εταίρων, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην

Πρέπει να βρεθούν τρόποι ώστε το κράτος όχι μόνο να άρει τα τόσα αντικίνητρα, αλλά και να στηριχτούν έμπρακτα οι ελληνικές φαρμακευτικές επιχειρήσεις και οι δραστηριότητές τους

αιεφορία του φαρμακείου.

- ▶ **Η καινοτομία αποτελεί ακρογωνιαίο πυλώνα της στρατηγικής σας, μαζί με την εξωστρέφεια και την έρευνα. Μπορούμε να μιλάμε για καινοτομία στην δύσκολη αυτή εποχή, η οποία μάλιστα απαιτεί σημαντικούς πόρους;**

Η έρευνα αποτελεί το "οξυγόνο" για μία φαρμακευτική επιχείρηση. Για να επιτύχουμε την εξωστρέφεια και την ανταγωνιστικότητα στις διεθνείς αγορές, ήταν απαραίτητο να επενδύσουμε σημαντικότερα ποσά στον τομέα της Έρευνας και Ανάπτυξης. Ακολουθώντας την στρατηγική αυτή με συνέπεια και συνέχεια από το 2000, ο τομέας της Έρευνας έγινε πολύ γρήγορα ο κεντρικός μοχλός ανάπτυξης μας αφού αποτελούσε και αποτελεί το κύριο ανταγωνιστικό μας πλεονέκτημα. Η ανάπτυξη μίας φαρμακευτικής εταιρείας λοιπόν, εξαρτάται από την ικανότητά της να επενδύει σε νέα προϊόντα. Να επενδύει, δηλαδή, στο μέλλον. Ταυτόχρονα και μέσα από τις επενδύσεις μας στην έρευνα, έχουμε επιτύχει να διαθέτουμε ισχυρή τεχνολογία, κατέχοντας σήμερα 60 Διεθνή πατέντα, ενώ η εταιρεία έχει επεκτείνει επιτυχώς τις ερευνητικές της δραστηριότητες στον τομέα των καινοτόμων φαρμάκων και τεχνολογιών. Επιπλέον έχουμε επενδύσει σημαντικά ποσά στην καθετοποίησή μας και σήμερα τα τρία υπερσύγχρονα ερευνητικά κέντρα μας, καλύπτουν όλα τα στάδια ανάπτυξης φαρμάκου, από τη σύνθεση δραστικών πρώτων υλών και μορφο-

ποίηση γενοσήμων, μέχρι την αναγωγή τους σε βιομηχανικό επίπεδο. Η δέσμευσή μας προς αυτή τη πορεία, αποτυπώνεται και στο επιχειρησιακό μας πλάνο 2011-2016, το οποίο παραμένει ανεπρόσδοτο και περιλαμβάνονται επίσης επενδύσεις έρευνας που ξεπερνούν τα 20 εκατ. ευρώ. Με τον τρόπο αυτό, δημιουργούμε καθημερινά προστιθέμενη αξία, όχι μόνο για την επιχείρησή μας, αλλά και για την ίδια την χώρα μας. Διότι η Pharmathen ερευνά και παράγει για ολόκληρο τον κόσμο, ενώ συνεχίζει να επενδύει στην Ελλάδα. Εξάγουμε τεχνολογία, υπηρεσίες και προϊόντα και συνεχίζουμε να φέρνουμε τα κέρδη αυτά πίσω στην Ελλάδα, συνεισφέροντας στην εθνική οικονομία.

- ▶ **Πώς βλέπετε το μέλλον της ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας τα επόμενα χρόνια και πώς μπορεί να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα των ελληνικών επιχειρήσεων, μετά από τόσα αντικίνητρα, φορολογικά, αναπτυξιακά, θεσμικά;**
Οι σημαντικές δυνατότητες του κλάδου έχουν αποτυπωθεί σε πρόσφατη ανάλυση της διεθνούς συμβουλευτικής εταιρείας Mc Kinsey, για το αναπτυξιακό πρότυπο της Ελλάδας την επόμενη δεκαετία, αλλά και σε πρόσφατη μελέτη του IOBE, στην οποία επισημαίνεται ότι η συμβολή του κλάδου στο ΑΕΠ της χώρας εκτιμάται στα 2,8 δις. ευρώ. Ελπίζω ο "αναδυόμενος αστέρας" - όπως χαρακτηρίζεται η ελληνική βιομηχανία φαρμάκου - να

τύχει της υποστήριξης της πολιτείας και να συμβάλει καθοριστικά στο νέο οικονομικό μοντέλο ανάπτυξης της χώρας. Όσο μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς καταφέρουν να καταλάβουν οι ελληνικές φαρμακοβιομηχανίες, από τα 2,4 δις ευρώ που υπολογίζεται να είναι η φαρμακευτική δαπάνη το 2013, τόσο καλύτερα θα είναι για τον κλάδο αλλά και για την ελληνική οικονομία. Είναι εξαιρετικά σημαντικό επομένως για την βιωσιμότητα τη ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας, να βρεθούν τρόποι ώστε το κράτος όχι μόνο να άρει τα τόσα αντικίνητρα, αλλά και να στηριχτούν έμπρακτα οι ελληνικές φαρμακευτικές επιχειρήσεις και οι δραστηριότητες τους. Στη Pharmathen πιστεύουμε ακράδαντα ότι η ανάκαμψη της οικονομίας και η ανάπτυξη της χώρας θα έλθει μόνο από τις υγιείς δυνάμεις της οικονομίας μας.

- ▶ **Πρόσφατα, αποκτίσате γραφεία στην Ιορδανία και στην Κίνα, καθώς και μόνην αντιπροσώπευση στην Νότια Αμερική. Ποια η «γεύση» των αγορών αυτών και ποια είναι οι επόμενες διεθνείς αγορές στις οποίες στοχεύετε; Ποιές άλλες επενδυτικές κινήσεις έχουμε να αναμένουμε από εσάς το προσεχές διάστημα, καθώς συνεχίζετε απρόσκοπτα - παρά την υφεσιακή πραγματικότητα - το αναπτυξιακό σας πρόγραμμα, ύψους 110 εκατ. ευρώ μέχρι το 2015;**

Κάθε αγορά, έχει τις ιδιαιτερότητές της,

στις οποίες η Pharmathen έχει πλέον προσαρμοστεί, αξιοποιώντας τη μεγάλη διεθνή της εμπειρία. Οι προκλήσεις - σε παγκόσμιο επίπεδο - παραμένουν ακόμη πολλές. Σε αυτήν την λογική παραμένει ανεπρόσδοτο και το πενταετές μας επενδυτικό πλάνο ύψους €110 εκατ. που αναφέρατε, το οποίο είναι κατανεμημένο στον τομέα της έρευνας αλλά και στην περαιτέρω ανάπτυξη των υποδομών μας. Μέσα στη κρίση συνεχίζουμε να επενδύουμε στη Ελλάδα, έχοντας πραγματοποιήσει επενδύσεις ύψους €55εκατ. τα τελευταία 4 χρόνια, ενώ την ίδια περίοδο έχουμε δημιουργήσει περισσότερες από 300 νέες θέσεις εργασίας στην χώρα μας, φτάνοντας σήμερα τους 850 εργαζομένους. Στα πλάνα μας είναι μέσα στα δύο επόμενα χρόνια να πραγματοποιήσουμε επενδύσεις πάνω από 10 εκατ. ευρώ σε εγκαταστάσεις υποδομών, καθώς και τουλάχιστον 100 νέες θέσεις εργασίας. Οι μελλοντικοί μας στόχοι περιλαμβάνουν την περαιτέρω ενίσχυση μας με νέα προϊόντα και υπηρεσίες στις αγορές που ήδη έχουμε παρουσία, αλλά και τον εμπλουτισμό των δραστηριοτήτων μας προς νέες καινοτόμες τεχνολογίες, αλλά και νέες περιοχές και αγορές. Συνεχίζουμε αδιάκοπα, μέσα από την άσκηση ενός ηθικά δεοντολογικού επιχειρείν, να αναζητούμε συνεργασίες που θα δημιουργήσουν νέες, αμοιβαία επωφελείς ευκαιρίες και θα προσδώσουν στην Pharmathen, την Ελλάδα και τις κοινωνίες στις οποίες δραστηριοποιούμαστε, προστιθέμενη αξία.